Gäller för: Södra Älvsborgs Sjukhus
Innehållsansvar: Nina Glebe, (ningl1), Kurator
Godkänd av: Jerker Nilson, (jerni1), Chefläkare

Giltig från: 2023-05-25
Giltig till: 2025-05-24

Anmälan om oro för barn och unga, SÄS

Sammanfattning

Rutin gällande anmälan om oro för barn och unga enligt 14 kap 1 § Socialtjänstlagen [1].

Förändringar sedan föregående version

Förtydligat information om arkivering av orosanmälan och socialtjänstens bekräftelsebrev under rubrik *Dokumentation av orosanmälan* respektive *Dokumentation av socialtjänstens återkoppling*.

Innehållsförteckning

Anmälan om oro för barn och unga, SÄS 1
Sammanfattning 1
Förändringar sedan föregående version 1
Förutsättningar 2
    Anmälnings- och uppgiftsskyldighet 2
Genomförande 2
    Orsaker till anmälan 2
    Indikatorer att särskilt beakta där anmälan ska göras 3
        Handläggning av anmälan till socialtjänsten 3
        Orosanmälan till skydd för det väntade barnet 4
    Vid skyddad identitet 5
    Dokumentation av orosanmälan 5
        Om barnet är patient 5
        Om förälder/vårdnadshavare är patient 6
        Dokumentation av socialtjänstens återkoppling 7
    Kontaktuppgifter till socialtjänst och individ- och familjeomsorg i Södra Älvsborgs Sjukhus upptagningsområde m.fl. 7
        Kommuner 7
Dokumentinformation 9
Referens- och länkförteckning 9
    Övriga länkar 10

Bilaga

Blankett för anmälan om barn och unga som far illa, framtagen av Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer (VKV).

Förutsättningar

Enligt 14 kap 1 § Socialtjänstlagen råder anmälningsskyldighet för alla anställda inom hälso- och sjukvården och andra myndigheter om det kommer till kännedom att ett barn eller ungdom under 18 år far illa. Se även de regionala riktlinjerna Barn under 18 år som far illa eller riskerar att fara illa inklusive barn som har bevittnat/upplevt våld – indikationer och handläggning [2], Spädbarnsmisshandel [3] samt den sjukhusövergripande rutinen Våld i nära relationer, rutin för upptäckt och handläggning, SÄS [4].

Anmälningsskyldigheten gäller alla barn under 18 år, även asylsökande, papperslösa och gömda. Skyldigheten att göra orosanmälan gäller både när vården möter barn som patient och anhörig samt när vården möter patienter som har och/eller bor tillsammans med minderåriga barn.

Uppgifter eller misstankar behöver inte vara klarlagda eller bekräftade. Som anmälare behöver du inte ha förstahandsinformation, det räcker med att du fått kännedom om något.

Anmälningsskyldigheten kan inte överlåtas till någon annan och kan inte göras anonymt. Anmälan görs skriftligt på blankett orosanmälan gällande barn och unga. Om ni är flera som gör anmälan ska samtliga skriva under anmälan. Är det du som ensam medarbetare som gör en anmälan kan även din chef även skriva under anmälan tillsammans med dig.

Anmälnings- och uppgiftsskyldighet

Enligt lag ska hälso- och sjukvårdspersonal och tandvårdspersonal agera vid misstanke om barn utsätts eller riskera att utsättas för våld eller andra övergrepp [1].

Genomförande

Orsaker till anmälan

Barn far illa eller riskerar fara illa oavsett om utsattheten är avsiktlig eller oavsiktlig, har kulturella eller religiösa bakgrundsfaktorer eller beror på okunskap om barns behov. Att som barn ha bevittnat/upplevt våld i nära relationer är en allvarlig form av psykiskt våld mot barnet. All hälso- och sjukvårdspersonal i Västra Götalandsregionen som gör hälso- och sjukvårdsbedömningar i mötet med patienter, ska ställa rutinmässiga frågor gällande våld i nära relation, se rutinen Våld i nära relation, rutin för upptäck och handläggning, SÄS [4].

Indikatorer att särskilt beakta där anmälan ska göras

Risker relaterade till vuxna

- Suicid och suicidförsök
- Psykosinsjuknande
- Intox
- Aggressivitet (visar aggressivitet gentemot vårdpersonal och omgivning)
- Våld i nära relation
- Sexuella övergrepp
- Fysiska övergrepp
- Psykiska övergrepp
- Självskadebeteende.

Risker relaterat till barnet

- Omsorgssvikt och vanvård
- Nedstämdhet, oro, rädsla, sömnsvårigheter, ont i magen, ont i huvudet, mardrömmar, ätstörningar
- Användning av alkohol samt läkemedel och drogmissbruk
- Aggressivitet
- Tidig graviditet innan 15 års ålder.

Handläggning av anmälan till socialtjänsten

Anmälan ska göras skriftligt med undantag för rent akuta fall där socialtjänsten kontaktas per telefon under kontorstid, se kontaktuppgifter; efter kontorstid kontaktas sociala jouren på tfn **112**. Huvudregeln är att vårdnadshavare ska informeras om orosanmälan kommer göras eller har gjorts. Gäller anmälan sexuella, fysiska eller psykiska övergrepp; konsultera socialtjänsten **innan** anmälan görs. I dessa fall ska föräldrar/vårdnadshavare **inte informeras** om att anmälan är gjord. Om det är aktuellt med ett akut omhändertagande för att skydda barnet, ska sjukhusets personal vara hos barnet tills personal från socialtjänsten kommer.

Vid misstanke om brott kan hälso - sjukvården även anmäla till polisen. Se rutin Våld i nära relation, rutin för upptäckt och handläggning SÄS [4].

Anmälan görs skriftligt och skickas med fax eller postgång. En anmälan får **inte** skickas med e-post.

Nedan följer information som är lämplig att ha med i en anmälan, se blanketten ”Anmälan om barn och unga som far illa”.

Personuppgifter

Namn, personnummer, telefonnummer och adress på barn och föräldrarna/vårdnadshavare.

Orsak till anmälan

- Beskriv det som orsakar oro? (t.ex. indikatorer ovan).
- Har något framkommit i samtal med förälder som ger oro för barnet?
- Om barn har varit involverade har denne uttryckt något som gjort anmälaren orolig? Försök att återge barnets ord.
- Till vem har barnet uttryckt sig?

Journalkopia kan bifogas som komplettering till skriftlig anmälan om händelse har dokumenterats i journalen, se rutinen ”Utskrifter från Melior” [5].

Orosanmälan till skydd för det väntade barnet

Det är möjligt att i vissa fall lämna uppgifter mellan myndigheter till skydd för ett väntat barn utan hinder av sekretess. Det kan exempelvis handla om myndigheter inom socialtjänsten, mödrahälsovården, barnhälsovården och vuxenpsykiatrin, för information se regional riktlinje Barn under 18 år som far illa eller riskerar att fara illa inklusive barn som har bevittnat/upplevt våld – indikationer och handläggning [2].

Undantaget från sekretessen bör användas med urskiljning och varsamhet [6, kapitel 25 kap §12].

Det ofödda barnet förses med reservnummer varefter orosanmälan görs enligt ordinarie rutin. Efter förlossningen ersätts reservnumret med barnets rätta personnummer enligt ordinarie rutin, se riktlinje Personnummerbyte i vårdens IT-system [7].

För mer information om orosanmälan hänvisas till länsgemensam Riktlinje vid oro för väntat barn [8] samt delregional rutin oro för väntat barn [9].

Vid skyddad identitet

När patienten har skyddad identitet, oavsett om det gäller barn eller vuxen, ska orosanmälan läggas i ett slutet kuvert och skriva följande på kuvertet:

"Patientens personnummer" samt texten "vidarebefordras till socialtjänst där patienten vistas".

Lägg sedan detta i ett ytterligare slutet kuvert och skicka till:

Förmedlingsuppdrag
Box 2820
40320 Göteborg

Om det är aktuellt med ett akut omhändertagande för att skydda barnet, ska sjukhusets personal vara kvar hos barnet tills personal från socialtjänsten kommer. Kontakt med socialtjänsten på kvällar och helger, ring **112** och begär sociala jouren. Vid behov av kontakt dagtid kontakta den kommun där ni misstänker att barnet vistas och om detta inte går att få fram kontakta Borås stad.

Dokumentation av orosanmälan

OBS! Blankett för orosanmälan ska aldrig skannas in till journalen.

Alla orosanmälningar inkl socialtjänstens bekräftelsebrev efter mottagen anmälan, ska diarieföras i Public 360 via respektive verksamhetsområde. Ifylld blankett och bekräftelsebrev skannas in och bifogas ärendet i Public 360 oavsett om barnet eller vårdnadshavaren är patient. Meddela att du vill ha återkoppling om vilket diarienummer som orosanmälan fått (diarienumret ska anges i journalen).

Om barnet är patient

Beroende på om vårdnadshavare ska informeras om orosanmälan eller inte, dokumenteras anmälan på två olika sätt:

När barnet är patient och vårdnadshavare *informeras* om orosanmälan

Om det inte finns några hinder för att vårdnadshavare får kännedom om att en orosanmälan är gjorts, dokumenteras det i en vanlig journalanteckning i barnets journal.

Anteckningen ska innehålla uppgifter om:

- att anmälan är gjord och vem som gjort den.
- anmälan gjorts skriftligt och vilket diarienummer den i så fall fått i SÄS diarium.
- till vilket socialkontor anmälan är gjord.
- vårdnadshavare är informerad om att anmälan är gjord.

Anmälan är inte en vårdåtgärd, men ska KVÅ-kodas som en vårdadministrativ åtgärd med KVÅ-kod GD 008.

När barnet är patient och vårdnadshavare *inte ska informeras* om orosanmälan

Orosanmälan ska dokumenteras i journalmallen "*Undantag från direktåtkomst,* under sökordet *Orosanmälan gällande barn*, se riktlinje Barns journal på nätet, SÄS [10].

I mallen finns följande att dokumentera på:

- Anmälningsdatum: Datum då anmälas skickas in.
- Socialkontor: namn på det socialkontor dit anmälan skickas.
- Info ska ej ges till vårdnadshavare: Ange här att vårdnadshavare inte har fått information om att orosanmälan är gjord.
- Sjukhusets diarienummer.
- Datum för återkoppling från Socialtjänst: Ange vilket datum socialtjänsten återkopplade.

KVÅ-kod ska **inte** anges i journalmallen "Undantag från direktåterkomst". Dels för att mallen saknar fält för detta, dels för att inte riskera att information om orosanmälan sprids genom andra IT-system.

Ifylld blankett för orosanmälan, eller annan form av skriftlig anmälan, ska diarieföras via respektive verksamhet, se ovan.

Om förälder/vårdnadshavare är patient

Anteckning om orosanmälan har gjorts förs in i vårdnadshavarens journal.

Anteckningen ska innehålla uppgifter om:

- att anmälan är gjord och vem som gjort den.
- anmälan gjorts skriftligt och vilket diarienummer den i så fall fått i SÄS diarium.
- Till vilket socialkontor anmälan är gjord.
- vårdnadshavaren är informerad om att anmälan är gjord.

  OBS! När vårdnadshavaren misstänks ha skadat ett barn ska orosanmälan dokumenteras i journalmallen "Undantag från direktåtkomst" under sökordet "Orosanmälan gällande barn" i vårdnadshavarens journal.

- KVÅ- kod GD 008.
- Om anmälaren bedömer att en notering om att en orosanmälan har gjorts också bör finnas i barnets journal, kan en anteckning skrivas på

barnets personnummer även om det är en förälder/vårdnadshavare som är patient.

Ifylld blankett för orosanmälan ska diarieföras, se ovan.

Dokumentation av socialtjänstens återkoppling

Återkoppling från socialtjänsten angående orosanmälan ska skannas in och bifogas ärendet i Public 360 via respektive verksamhetsområde; detta ska göras oavsett om barnet eller vårdnadshavaren är patient.

Kontaktuppgifter till socialtjänst och individ- och familjeomsorg i Södra Älvsborgs Sjukhus upptagningsområde m.fl.

Beroende på intern organisation i respektive kommun, handläggs social-tjänstens ärenden under olika enhetsbenämningar.

OBS! Vid brådskande ärende under helger och nätter, ring **112** och begär sociala jouren i aktuell kommun!

Kommuner

Alingsås
Socialförvaltningen
Tfn 0322 - 61 60 00, fax 0322 - 195 88

Bollebygd
Individ- och familjeomsorg (IFO)
Tfn 0734 - 64 75 32, fax 033 - 23 14 29

Borås
IFO Barn och unga
Tfn 033 - 35 51 78, fax 033 - 35 51 66

Herrljunga
Socialförvaltningen
Tfn 0513 - 170 00, fax 0513 - 171 66

Lerum
Sektor stöd och omsorg
Tfn 0302 - 52 10 00, fax 0302 - 52 16 01

Mark
Familjeenheten
Tfn 0320 - 21 79 55, fax 0320 - 332 62

Svenljunga
Individ- och familjeomsorgen
Tfn 0325 - 180 00, fax 0325 - 61 14 79

Tranemo
Individ- och familjeomsorgen
Tfn 0325 - 57 62 00, fax 0325 - 57 62 46

Ulricehamn
Individ- och familjeomsorgen
Tfn 0321 - 59 56 00/59 66 54, fax 0321 - 59 56 10

Vårgårda
Individ- och familjeomsorgen
Tfn 0322 - 60 07 16, fax 0322 - 60 09 71

OBS! Tillämpa rutin för säker fax, se riktlinje Fax - Regelverk för att skicka vid SÄS [11].

Dokumentinformation

För innehållet svarar
Nina Glebe, kurator, enheten för kuratorer och psykologer, SÄS

Remissinstanser (utgåva 1)
Verksamhetschefer, SÄS
Henrik Hermansson, kanslichef SÄS

Fastställt av
Jerker Nilson, chefläkare, SÄS

Nyckelord
Anmälan, rapportering, socialtjänsten, övergrepp, misshandel, oro

Referens- och länkförteckning

1. Socialtjänstlagen (2001:453). Svensk författningssamling. www.riksdagen.se under rubrik *Dokument & lagar*
2. Barn under 18 år som far illa eller riskerar att fara illa inklusive barn som har bevittnat/upplevt våld – indikationer och handläggning. Regional medicinsk riktlinje. Västra Götalandsregionen. https://hittadokument.vgregion.se/regionovergripande
3. Spädbarnsmisshandel. Regional riktlinje. Västra Götalandsregionen. www.valdinararelationer.se/rmr
4. Våld i nära relationer, rutin för upptäckt och handläggning, SÄS. Sjukhusövergripande rutin, SÄS https://hittadokument.vgregion.se/sas
5. Utskrifter från Melior. Sjukhusövergripande riktlinje, SÄS. http://hittadokument.vgregion.se/sas
6. Offentlighets- och sekretesslagen, OSL (2009:400), 25 kap. 1 §. www.riksdagen.se under rubrik *Dokument & lagar*
7. Personnummerbyte i vårdens IT-system. Sjukhusövergripande riktlinje, SÄS https://hittadokument.vgregion.se/sas
8. Länsgemensam riktlinje vid oro för väntat barn. Gemensam riktlinje för Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland. www.vardsamverkan.se/dokument/styrdokument
9. Delregional Rutin oro för väntat barn. Närvårdssamverkan Södra Älvsborg www.vardsamverkan.se/organisation/delregionalvardsamverkan/sodra-alvsborg/styrdokument/delregionala-dokument
10. Barns journal på nätet, SÄS. sjukhusövergripande riktlinje, SÄS https://hittadokument.vgregion.se/sas

11. Fax - Regelverk för att skicka vid SÄS. Sjukhusövergripande riktlinje, SÄS.
    https://hittadokument.vgregion.se/sas

Övriga länkar

- Blankett ”Anmälan om barn och unga som far illa”. Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer (VKV).
  www.valdinararelationer.se/tand-halso-sjukvard/att-anmala

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Södra Älvsborgs Sjukhus

Innehållsansvar: Nina Glebe, (ningl1), Kurator

Godkänd av: Jerker Nilson, (jerni1), Chefläkare

Dokument-ID: SAS9642-738863596-222

Version: 15.0

Giltig från: 2023-05-25

Giltig till: 2025-05-24